

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændringer i borgerlig straffelov. (Ungdomsfængsel, betingede domme m. v.).

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 545, fremsættelsen i tidenden sp. 1060).

Formanden: Sammen med denne sag foretages de to sidste sager på dagsordenen, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om ændringer i lov om rettens pleje.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 525, fremsættelsen i tidenden sp. 1060).

Første behandling af forslag til lov om ændring i loven om ikrafttræden af borgerlig straffelov m. m.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 523, fremsættelsen i tidenden sp. 1060).

Lovforslagene sattes til forhandling.

K. Axel Nielsen: Af de tre lovforslag, vi i dag skal behandle, er særlig forslaget om ændringer i straffeloven omfattende og betydningfuldt. De to andre forslag, lovforslaget om ændringer i retsplejeloven og lovforslaget om ændring i ikrafttrædelsesloven, indeholder dels en ajourføring af visse bestemmelser, dels en bestemmelse, der følger af de foreslåede ændringer i straffeloven.

Straffelovsforslaget er som sagt meget omfattende, så omfattende, at det ville kræve mere tid, end der har været til rådighed, hvis man i enkeltheder skulle tilegne sig den fulde indsigt i forslaget og dets forarbejde, der består af hele 3 betænkninger. Jeg må derfor her ved lovforslagets første behandling indskrænke mig til at fremsætte nogle spredte, principielle betragtninger, idet jeg går ud fra, at vi i et udvalg får lejlighed til, om jeg så må sige, at fordøje stoffet.

Straffelovsforslagets vigtigste ændringer vedrører følgende forhold — og her følger jeg den systematik, den højtærede minister anvender i sin fremsættelse —: for det første foranstaltninger over for unge lovovertrædere, for det andet bestemmelserne

om betingede domme, for det tredje bestemmelserne om prostitutionen og for det fjerde bestemmelserne om brugstyveri.

Med hensyn til de to første spørgsmål, der vedrører straffelovens almindelige del, kan det siges, at lovforslaget fortsætter ad de baner, som ældre straffelove har betrukket. I århundreder har man diskuteret, hvad formålet er eller bør være med at straffe lovovertrædere. At hævne, at øve gengældelse, at afskrække, at skabe ro og orden, at forbedre lovovertræderne har været de hensyn, der har præget de retsfilosofiske teorier om straffen og dens væsen. Spørger man manden på gaden, hvorfor den, der har begået en lovovertrædelse, skal straffes, vil én give det svar, at det har han fortjent — altså gengældelsesprincippet. En anden vil svare: for at andre kan vide, at sådan noget må man ikke — altså afskrækkelsessynspunktet. En tredje vil måske svare: for at han kan lære at lade være at overtræde loven en anden gang — altså forbedringssynspunktet.

Der er altså i befolkningens retsbevidsthed — og denne er jo grundlaget for al lovgivning — ikke nogen klar bekendelse til ét og kun ét formål med at straffe. Alligevel tror jeg, at der er foregået en udvikling, hvorefter man i stadig højere grad fjerner sig fra hævn- og gengældelsessynspunktet i retning mod det forebyggende og forbedrende. Klarest er dette kommet til udtryk i den kriminallov, vi for nogle år siden gennemførte for Grønland. Allerede i lovens titel — det hedder ikke straffelov, men kriminallov — kommer tendensen til udtryk. Loven bruger ikke udtrykket straf om samfundets reaktion over for lovovertrædere, men taler alene om de foranstaltninger, de dømte skal underkastes.

Efter min opfattelse vil det være ønskeligt, om de synspunkter, der præger den grønlandske kriminallov, synspunkter, der bundet i den grønlandske befolknings syn på lovovertrædere, i højere grad må præge den danske straffelov. Hertil kræves imidlertid, at der i befolkningen opnås forståelse for, at det, det drejer sig om, er at forebygge og genoprette — eller resocialisere, som man siger med et fremmedord.

At forebygge lovovertrædelser opnår man ikke alene ved, at samfundet fastsætter sådanne sanktioner over for lovovertræ-